

ایڈیٹر و پبلشر عبدالحمید الکریم پرنٹنگ پریس پبلیشنگ باغ کونینہ خان شیک کرسا بیورو آفس 302 تھر ڈفلور یونیورسٹی کمپلیکس فیز 1 جناح روڈ کونینہ خان تالان کرے

06 اپریل 2023ء

زبان امرچیک؟

دن تو راج اسے ناشونداری کن ہیرہ بولی ناشوندار منگ گنج اس مقلک، ولے داراست ءکہ بولی ناشوندانا شونداری کن والی ءکہ ہمو بولی نالوز، نوشت، میڈیم آن ہم ایڑترونا پاروک آک ہمو بولی ءتینائی کیر۔ وداہمو تم منگ کیک، ہر اتم داوقا زرگزران یعنی زندہ روزگار جوڑمریک۔ چاہندار آتا پانگ ءکہ معاشی شونداری ناسوب آن گراس بولی بھاز ترندشون ہلگ ائی ءہو بولی تاسا بھلوکچ اس بے شونی ودم تنگ ناکنڈ آہم ہنگ ائی ء۔ داہنٹ وپول نارواٹ غنٹ آن زیات جہاندی امریک، یورپ وآسٹریلیا کون آدنیا ناشوندار ڈخفتنی پانگوک اقلیتی بولی تے داخلیس گھیر کرینے۔ رائل سوسائٹی ٹی شیک مروک اسہ پٹ وپولی رپورٹ اسٹیٹ پانگاس کہ متروک مروک آہوئی تے چختگ ناکوشٹ نا بجا پایدے شوندار آملک آک مریر۔ پٹ وپول کروک آتا ہم ناسروک و برطانیہ نا کیمبرج یونیورسٹی تون تعلقدار ڈاکٹر تاسویا امانو نا پانگ ءکہ ”دنیا نا کئی یولیک بھاز ترندی اشدندوتیان ہنگ ائی ءہر اہما زرگزرتی ناہیت اسے“۔ داہنٹ وپول نارواٹ نن داگرا نا پندر ءخلگ خواہسن کہ جتا جتا علاقہ و دختنیٹی بولی تا چختگ ناصل سوب آک انت منگ کیر۔ ڈاکٹر تاسویا امانو نا پانگ ءکہ چ آدنیا ٹم وود 25 دسد بولی ہندن اریر، ہر اہنٹ متروک منگ ناخلیس گھیر کرینے۔ ساڑی پٹ وپول آن سامتا نے کہ ملک اس اگہ معاشی وڈاٹ آخس کہ شون بلیک، ہنداش اوئی بولی تا کچ کم مرسا کاہک۔ یعنی زور اہو بلیک تیتے چختگ اٹ بے سبب مریر۔ پولکار آک جہاندی امریک ”اچھتا“ کون آہوئی نا بابت پارینوک دانا پاروک آتا کچ

بادشاہ یوسرکف کل ءبشچا

(3)

مار آن سوچ کرے: ”گودی لے (Tey) نا حوالہ؟“

”اوداسہ مرانا گودی ء، داست جم و خوش ء۔“

بادشاہ بھلاؤ سڑداں کشا، وسوج کرے کئے داموکل مرو ءکہ ائی داہیت انا ازفوک تیتا چک ”زے“ ءتین تون دیو، دیو؟“

”مومکل ءنے۔۔۔۔۔ دانا خونگک آن کرے“ نئی داڑے انت آن ہنس؟

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

گڑا بادشاہ بھاز ارمانی ء وڑ اسٹ تروسس۔۔۔۔۔ ولے ائی انا شرف ء

تولرہ، ہرانا پین آک خرن مریر۔ ولے سیل/ائی ہر اتم درخت نا پین آک ترہ، تو اولک داڑا ارمانی مفصہ، بلکن بیادای اٹ اودے گڈرہ۔ گڑا کئے آ

داڑان چچ فرق تمپک کہ ائی داہندش آنا چچ ءخلو۔۔۔۔۔ داکان ہیدس پین ڈن ء

بندش ہم خیرہ ہراک دا کاریم تے ساڑی بندش آتینا زیات جوانی اٹ کنگ کیر۔“

ولدا بادشاہ یوسرکف چچ آزندس اسے آن چچ ءوامیت اس تھو، اسوان پارے: ”کئے ساءے کہ ائی انت پانگ

اٹی اٹ۔۔۔۔۔ ائی نے جانی اولوک۔۔۔۔۔ ونے رہیت آکس اس۔۔۔۔۔

ہندا وڑا یولمک آتا بادشاہ تیان ہم کس اس اولوک۔۔۔۔۔ گس اس شای سنگتس تو

اونا بھوڑا امون اوتون واراں داگ واراں ایک چک ہڑسا، واراں تیتا

گمران پڑا مار ءہراک، واراں تیتا اودے پلویر کرے تو او ہمو تیتا غا

ذات ہرا اودے مہر و پریزگار دی سہورناروائی ءوڑا سے ئی کوار کرے:

”داسر کئے داگرا نا حق ارے کہ نا بچ ء خلیو۔۔۔۔۔ ولے ائی داہیت ء داسکان

گیرام کتف کہ نئی کتا باوہ اس۔ تیتا بے سامتو۔۔۔۔۔ اوازو تون اوڑی وڈی کرے و

اودے تیتا ہندا بڑنگ۔ حالانکہ اونا کنڈ آتے تیتا ہندا بڑنگ۔

آن نئے گاس ام ہرفنگ کس، ونئے اودے جم و جوش اٹتیر کنگ کس۔

اوتینا اودیم منگ ء ہرچا تھگ ء جوان ننگ کیوہ۔ اداکان پد نے نوپیا

ننگ۔ یوسرکف ناگمان ہتا کہ نوپیا ائی اونا ساڑی گری نا اودے سامتا نے، ہرا

سڈوہ اس کس۔۔۔۔۔ واوڑن اسہ جوان ء

قدرت نامثال اس

مولانا وحید الدین خان

غنخوار حیات

do so because a pocher has wounded them.

The big cats turn into man-eaters often when they are too old to hunt and trap wild animals. But nine times out of ten, they

”دشمن خود“ ء۔ ولے غنٹ سہدا ریتھ کل ائی زیات

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شیر ہرادے تیتا دشمن سر پندس اودے چچ ءحال اسے ئی زندہ الپک۔ زیات

شیرک بندش ء خنار تو کسر ء چپ لیرہ۔ ولے ہمو نا پیدہ دم گشا دا

شیر تیتا ہر اندراٹ آدم خورد منگ۔

شکاری تا چاہندار اس نوشتہ کیک (ناکتر آف اٹلا 21 مئی 1984ء) کہ شیر کیشتر ہموخت آدم خورد جوڑ مریک، ہر اتم او ہنداش بیہر مرے کہ پین سہدا اس شکار کنگ کپ۔ ولے ڈن انگا شیر تیتہ دہ غان نہہ شیر ہمو آدم خورد شیرک ء، ہر اہنٹ نا پیدہ انگا شکاری کچی کیرہ:

25 اسکان سلینے۔ دخت اس کہ یورپ ائی ’امی سمن سکینڈے نیوین و مکلن آفرانس ائی پانگوک بولی اوور گناٹن‘ ہم ترندی اٹ چختگ ناکنڈ آ

گام خلنگ ء۔ دا پک ءکہ ہر اتم معیشت شون بلیک، تو ہیرہ اسہ بولی اس ہمو دختناٹ سیاست و تعلیمی پڑتیا مونی مریک، گڑا مخلوق بیوس مرسا ہمو

بولی ناکنڈ آکاہک، ہرا شون بلیکن، و ہر اتم معیشت دروزگار ناسوب مریک۔ یا گڑا ایلو کسردا سلک کہ بندش غنٹ معاشی و سیاسی وڈاٹ متروک مرے۔

داودا وڈا انا یلو پٹ وپول آک دا خاطر آن مریرہ کہ زوری وویل آتاماس ء پشا اوقا ایسیری کن کسر کشتگ مرے۔ اینوزور و پدتموک بولی تا بابت اراوڑ

انا گزرتی مون اہنگ ء، اسٹ اوقا کنگ ایلو کنگ آن خوک منگ نا بابت ء۔ ولے شیفکو بھول آ، یاداپانگ کہ ہندی بھول آداسنٹے اوارسوار کرسا

پیش کنگ آن است آتے سیبوتنگ ناکوشٹ آک تومنگ ء، ولے راسکی ہمو دے ہرانا بابت لسانیات نا چاہندار آک تیتا سلاہ تے لیرہ۔ راسکی

دادے کہ ہرا بولیک کسکو، اوقھیان ہیرہ لیرہ یعنی سنسکرت و عبرانی ء پدی زندہ کنگ ناکوشٹ کننگا نے، دخت اس کہ اوقھیان ہیدس پین آخس کہ

زبان کسکو، یا چٹانو اوقھیان است آن دنگا نے، یعنی کھوک ءہو بولی سے پدا زندہ کنگ کن اسہ بھلور یاسی کاٹم خواجھی یا مذہبی تعلقدار ی سے نا گرج

مریک۔ ولے لسانیات نا بجا پدا بولی تیکن یوڈ کونک آپہ غاک ہمو بولی تا چختگ ناکوشٹ آتیتی ہر اہنٹ وپول آک گھیر کرسا اوقھیان مرک آن

خوک کنگ ائی ء، اولک دابابت راسکی تے مون آتسا ہمو بولی تے شون تنگ نار اہشونی ء کیرہ۔ و ہرا کہ ”کل جوان“ ناغرہ خلیہ، ہمو بولیک

دے پدے آ پدتمرہ، و ہرا بولی تا پاروک آک تیتا و تیتا بولی تا زوری تے سر پندر میرہ، اوقا ایسیری کن کوشٹ کیرہ، و ہرا اہشونی چاہندار آتا کنڈ آن

مونی بریک، ہمو کسر دیرہ، اوقا سر سہی ناگمان زیات ء۔

اس خواہک خوانگ کن بس۔

مورفولوجی

وڈاڑن ہیدس Master's degree

گراہی کنگ مریک۔

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

بیوس آبراہوئی

عمران فریق

اویلوک بیت دادے کہ دا نوشت بھاز

مورفولوجی

وڈاڑن ہیدس Master's degree

گراہی کنگ مریک۔

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

ڈاکان گڈ لسانیات خوانفنگ کن دا علم

بیل تنگ کن Doctoral degree

اسہ بندش اس ناڈن مرے دنی جوان ء تیار ی سے آن ہیدس اوڑا بھو کس و داجھواٹ بے سہی ہندن ءکہ ئی تیتا قبر ء تیت خنگ اس۔ داوڑ انا عمل ایسنا پد رنداٹ اشداف آن ہیدس گنج اس تنخوک اف۔ ہرا بندش ء تیت دلائی اف کہ او جوان سوچنگ آن پد منسوبہ اس جوڑ کیر وچپ ء جہدا سے ائی اسہ سور ء سوگوع گام اس ہرنگ نا لائخ مریر، اولک دشمن آچکو واراں کرسا اودے ہشار و پین زیات تیتا دشمن جوڑ کیرہ، ولدا گلہ شونی و براز ہرنگ ناسرجم ہفتا اس لمرہ۔ حالانکہ دا دنیائی نئے دروغ نا کاریم تا نہاداس ارے، نئے دروغ نا گلہ داری تا۔ ☆☆☆

کاریم اٹ اتین، Fridge کن ”بچ“، Refrigerator کن ”برف برف“ پان۔ و charger کن ”طاقت تروک“ لوز ء پک کین۔

ہند اڈول انگر بی آتا کل ایجاد کروک آگڑا تے تیتے آن پین ایتن و خوش مرین کہ براہوئی زبان شون ہلنگ ائی ء۔

اویلوک Number کن ڈائی کاریم اٹ انگ ء، امر ڈائی مس؟ آسنٹے ڈائی مس؟ کناچ کاٹم ٹمپک۔ داخوئی آکاریم تا کنگ آن مست اگہ شمن نظر اس تیتے اٹ خوک تیتا اردو زبان آ نظر شامن تو نئے معلوم مریک کہ اوقھیان آخہ ماہر لسانیات مسنو و آخس آریہ۔ ہرا تیتا زبان ء امر ء مقام سے آسر کرینو۔ داخل نا مومن آئے۔

اگدا وینو داخوئی ترقی آن گڈ موبائل ء موبائل پارہ، نمبر نمبر پارہ، ئی وی ء ئی وی پارہ، گڑا ناہلم تے انت مس کہ پین نا اولیاد آتا جن تے بدل کیرہ۔

گڈ بیوگپ دادے کہ خدا نا پین اٹ دا زبان تون دن مسخرہ کیوہ۔ داڑان نا حق آک نے طیرہ۔ داڑان کس انا میرات اف کہ تیتے آن لوز آتے و شافے۔ اگہ نے زبان نا داخو کفر ارے تو زبان ناہلم آن گودنگو آ لوز آتے مومن آ آتو، اوقھیان استعمال کیوہ۔

خلقی تہادو کئی تہادو تیتا بیوہ جیرا نا کنگن زم کبو، سروان آن زم کیو، جھلوان کن، جھلوان آن رخشان کن، بھجہ عاٹم ء مومن آ آتو، براہوئی زبان نا یلو زیان تون انت اوار ی ارے اوقھیان نوشتہ کیو، لسانیات خواہو، لسانیات بیل کیو۔

دا Doctor ء ڈاکر و نمبر ء ڈائی نوشتہ کنگ اٹ زبان شون بلیک۔ منتوار۔

اٹ پورہ کیو۔ ہراڑن نے پین کنگا نے۔“

نوپیا نا گورنر چپ سلنگ کتو۔ ”گڑانی دافتنے بھٹاس، کنا آقا۔“ او پارے ”دا

بندش آک ہراک نا تخت آ زوراکی اٹ کوزہ کریر، و تیتا جہندا سلطنت آن ناروائی اٹ کشا؟

اٹ کوزہ کریر، و تیتا جہندا سلطنت آن ناروائی اٹ کشا؟

اٹ کوزہ کریر، و تیتا جہندا سلطنت آن ناروائی اٹ کشا؟

شاعر نا کاریم منے شاعری کنگ، خیال تنگ، نازیفنگ، ماتم کنگ، ہونگ، بھنگ، خنگ و پین پین۔

شاعر اوقہ کہ زبان نالوز آتے تیتے آن ڈفنے، زبان ائی زور اٹ لوز غت آیتے۔ تیتے آن پوسکن ولوز جوڑ کے، و زبان نا بچ آتے کئے۔ کئے سا

بلکن نے ہم سا روک داڑے بھاز او شاعر آک تیتا شاعری ناخامد خیالی تا ڈنگ کن لوز آتا کنگ ء کیرہ۔ ای منوہ شاعری لوز آتا گوازی اسے، ولے شاعری زبان نا گوازی اس اف۔

کنا دا نوشت نامخت فیس ک نامند و رنا تا لوز آتیاوش اس شاعنگ، نے آن سوچ اس کنگ و اوقھیان خواست اس کنگ ء؟ ہرا تیتا اسہ اراورنا ء

برافنے نا مند اہلم براہوئی زبان نا ماہر لسانیات ہم پارہ ہرا براہوئی زبان ائی پوسکن ء لوز اٹنگ ء۔ و اوقا آئی اراورنا ائی مثال اس ایتوہ کہ:

ایلوک English زبان نا لوز Mobile ء براہوئی ٹی ”پابن“ نا پین ءتسو۔ Numbers ء ”ڈائی“ نا پین تسو۔

و ہندا وڑ براہوئی زبان نا خدمت کن پین چندی لوز آتے جوڑ کرینو ہراقتا مثال ء ای دا دخت آ مناسب لکیرہ، کوشٹ مرغ مریک۔

اہلم تیان داسوچ کیوہ کہ دما موبائل ء جیرا نا کنگن زم کبو، سروان آن زم کیو، جھلوان کن، جھلوان آن رخشان کن، بھجہ عاٹم ء مومن آ آتو، براہوئی زبان نا یلو زیان تون انت اوار ی ارے اوقھیان نوشتہ کیو، لسانیات خواہو، لسانیات بیل کیو۔

دا Doctor ء ڈاکر و نمبر ء ڈائی نوشتہ کنگ اٹ زبان شون بلیک۔ منتوار۔

اٹ پورہ کیو۔ ہراڑن نے پین کنگا نے۔“

نوپیا نا گورنر چپ سلنگ کتو۔ ”گڑانی دافتنے بھٹاس، کنا آقا۔“ او پارے ”دا

بندش آک ہراک نا تخت آ زوراکی اٹ کوزہ کریر، و تیتا جہندا سلطنت آن ناروائی اٹ کشا؟

